

Sekwencjonowanie łańcuchów DNA z błędami negatywnymi i pozytywnymi

Autor: Mateusz Oleszek, nr. 144608

Ogólny opis

Algorytm bazuje na koncepcji Profesora Jacka Błażewicza

Wygeneruj graf skierowany pełny gdzie wierzchołki to oligonukleotydy. A każda krawędź pomiędzy nimi ma koszt zależny od stopnia pokrycia pomiędzy nimi, równy $l-k$. Gdzie l to długość oligonukleotydy a k ilość pokrywających się aminokwasów. Krawędzie będą więc miały koszty 1 do L .

Sekwencja genomu powstanie ze znalezionej ścieżki w grafie. Poszukiwana jest ścieżka próbująca balansować dwa parametry, jak najmniejszy koszt wynikający z przejścia ścieżki i największy zysk pochodzący z odwiedzenia jak największą ilość wierzchołków, przy jednoczesnym ograniczeniu kosztu sekwencji nie większym niż $N-l$ (w przeciwnym razie długość sekwencji byłaby większa niż N)

Jest ona znajdowana przez rozwiązanie selektywnego problemu komiwojażera, przy wykorzystaniu algorytmu genetycznego. Algorytm genetyczny bierze pewną losową pólę rozwiązań, wybiera z nich te najlepsze według pewnej funkcji zysku (w naszym przypadku biorącej pod uwagę koszt ścieżki i zysk z odwiedzonych wierzchołków), a następnie na ich podstawie poprzez różne modyfikacje (rozmnażanie i mutacje) tworzy nowy zestaw potencjalnych rozwiązań. Nadzieją jest, że z kolejnymi iteracjami uda się znajdować coraz lepsze rozwiązania.

Terminologia:

- rodzic/dziecko: potencjalne rozwiązanie problemu komiwojażera, reprezentowany jako uszeregowana lista kolejnych wierzchołków ścieżki.
- populacja: zbiór potencjalnych rozwiązań.

Kroki algorytmu genetycznego

1. Wygenerowanie inicjalnej populacji o wielkości S
2. Przez i iteracji:
  1. Wybór najlepszego odsetka populacji jako rodziców
  2. Rozmnażanie rodziców poprzez krzyżówki w celu wygenerowaniu zbioru nowych dzieci o wielkości S
  3. Mutacja dzieci
  4. Stworzenie nowej populacji na podstawie zmutowanych dzieci

Generowanie inicjalnej populacji

- W pętli S razy:
  1. Wylosuj długość ścieżki n od 2 do N
  2. Wylosuj kolejne n wierzchołki ścieżki
  3. Zapisz ścieżkę i jej koszt. Jeśli długość sekwencji przekracza N , wróć do kroku 1. i wygeneruj ją ponownie.

Wybór najlepszego odsetka populacji

Każda sekwencja w populacji dostaje ocenę w postaci wzoru $\left| \frac{1}{2 * w - k - (W + 2)} \right|$ który będzie dawał wyniki z przedziału $(0;1)$. w to liczba wierzchołków w ścieżce, k to koszt ścieżki, a W to liczba wszystkich wierzchołków w grafie. Przy tym wzorze idealny wynik, taki który przechodzi przez wszystkie wierzchołki w grafie i w każdym przejściu wykorzystujący krawędzie o minimalnym koszcie 1, będzie miał najlepszą ocenę 1, a gorsze ścieżki będą miały oceny ułamkowe.

Te oceny są wykorzystywane jako wagi przy wybieraniu losowych $S * se_l$ rodziców z populacji. Gdzie se_l to selektywność z wartością w przedziale $(0;1)$

Sposób krzyżowania populacji

- Dopóki nie zostanie stworzona nowa populacja o wielkości S :
  - Z pewnym prawdopodobieństwem zajdzie jedno z dwóch wydarzeń:
    1. Losowy rodzic zostanie bezpośrednio przeniesiony do dzieci
    2. nowe dziecko zostanie stworzone przez krzyżówkę 2 losowo wybranych rodziców. Krzyżówka działa na zasadzie wybrania pewnej ciągłej podścieżki w jednym dziecku, zostawieniu tylko jej i usunięciu reszty, i wypełnieniem tej reszty przed i po podścieżką elementami z drugiego dziecka, w tej kolejności w jakiej tam występują. Jeśli po krzyżówce koszt ścieżki jest wyższy niż akceptowalny będzie ona powtarzana do skutku lub ustalonej ilości powtórzeń.

Rodzice:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

9	8	7	6	5	4	3	2	1
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Dzieci:

					6	7	8	
--	--	--	--	--	---	---	---	--

9	5	4	3	2	6	7	8	1
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Sposób mutacji

Każde dziecko ma pewne prawdopodobieństwo przejścia mutacji. Jeśli tak się stanie może się wydarzyć jedna z 3 rzeczy.

1. 2 losowe wierzchołki zostaną zamienione ze sobą miejscami
2. Zostanie dodany losowy wierzchołek w losowym miejscu w ścieżce.
3. Zostanie usunięty losowy wierzchołek ze ścieżki.

Jeśli po mutacji koszt ścieżki wzrósłby ponad limit inne mutacje będą po kolei powtarzane w pętli aż nie powstanie akceptowalna (albo do ustalonej granicy powtórzeń)

Źródła i inspiracje

1. <https://jaketae.github.io/study/genetic-algorithm/>
2. <https://towardsdatascience.com/evolution-of-a-salesman-a-complete-genetic-algorithm-tutorial-for-python-6fe5d2b3ca35>
3. <https://www.theprojectspot.com/tutorial-post/applying-a-genetic-algorithm-to-the-travelling-salesman-problem/5>